

Ewa Szary

Autokomentarz w powieści. (Na przykładzie "Gór nad czarnym morzem" Wilhelma Macha), Jerzy Poradecki, "Prace Polonistyczne" S. XXIX (1973) : [recenzja]

Biuletyn Polonistyczny 17/51, 104

1974

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

(I) PIEŚCIKOWSKI Edward: Bolesława Prusa powieści w odcinkach. "Twórczość" 1973 nr 9 s. 94-100.

Analiza kompozycyjna "Lalki" jako powieści odcinkowej, tzn. takiej, w której odcinek jest "częstką konstrukcyjną", a nie skutkiem mechanicznego zabiegu. Autor dowodzi, że każdy odcinek "Lalki" stanowi dającą się wyodrębnić całość, która za pomocą narracji prezentującej lub scenicznej wprowadza czytelnika w przedstawione w niej wydarzenie, a zamknięta jest puentą albo zakończeniem projekcyjnym zapowiadającym wydarzenia przyszłe. Rytm odcinków uwypukla zdarzeniowość powieści, ale i partie refleksyjne zostały podzielone na fazy pokrywające się z odcinkami i odpowiednio spuentowane. Technika ta jest formą zastępczą kompozycji "klasycznej" powieści odcinkowej, z której Prus przejął schematy niektórych postaci oraz strukturę polegającą na przemienności napięć i odprężeń.

BP/51/5

H.F.

(I) PORADECKI Jerzy: Autokomentarz w powieści. (Na przykładzie "Gór nad czarnym morzem" Wilhelma Macha). "Prace Polonistyczne" S. XXIX 1973 s. 101-114.

Praca podejmuje próbę wyjaśnienia problematyki światopoglądowej i "warsztatowej" autokomentarza zawartego w powieści W. Macha "Góry nad czarnym morzem". Autokomentarz - zdaniem autora - jest wyrazem świadomości pisarskiej i, jako najważniejsza komponenta "struktury" powieści, uczestniczy w konstruowaniu takich jej elementów, jak np.: obraz autora i obraz czytelnika, obecność problematyki warsztatowej i obecność problematyki ideologicznej. Analiza autokomentarza w powieści Macha zmierza do wyjaśnienia, ale i krytycznego zweryfikowania zawartości problemowej przekazywanej za pośrednictwem tych właśnie elementów utworu.

BP/51/6

E.Sz.